

AEROB VA ANAEROB MIKROFLORALARNING TISH MUKOZITI VA TISH PERI-IMPLANTITI RIVOJLANISHDAGI O'RNI

Muratova S.K., Shukurova N.T.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Terapevtik stomatologiya kafedrasida assistenti

Teshayev Shoxjahon - 2-kurs talabasi

Annotasiya. Zamonaviy sharoitda og'iz bo'shlig'ining aralash infeksiyalari: patogen va opportunistik bakteriyalar, zamburug'lar va protozoa tish implantatsiyasidan keyin kechiktirilgan yallig'lanish asoratlarining paydo bo'lishida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Adabiyot ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, og'iz bo'shlig'ining barcha shilliq pardalarida normobiozning buzilishi uning gigienik holati, tish va periodontal kasalliklar bilan bog'liq. Mahalliy immunitetni himoya qilish omillari kichik ahamiyatga ega emas. Bugungi kunga qadar tish shilliq qavati va tish peri-implantitining paydo bo'lishida mikroorganizmlarning butun guruhining etiologik roli aniqlanmagan. Gap, birinchi navbatda, Candida jinsi qo'ziqorinlari, streptokokklar va stafilokokklar haqida ketmoqda, ularning og'iz bo'shlig'i to'qimalarida mavjudligi ko'pincha tanadagi immunologik kasalliklarni, shuningdek, periodontal belgilarisiz topilgan anaeroblarni ko'rsatadi. to'qimalar kasalligi [2]. Shu munosabat bilan, ma'lum va hali to'liq tushunilmagan sharoitlarda, implantlarni o'rnatish uchun amalga oshirilgan jarrohlik aralashuvlardan so'ng yallig'lanish va yallig'lanish-destruktiv asoratlarni rivojlanishiga olib kelishi mumkin bo'lgan ushbu yuqumli omillarga alohida e'tibor qaratish lozim. Tish implantatsiyasidan keyin yallig'lanish asoratlari bo'lgan bemorlarda mikrobia infektsiyani oqilona va samarali tashxislash hal qilinmagan muammo bo'lib qolmoqda, uni bartaraf etishning yuqori samarali patogenetik usullari ishlab chiqilmagan.

Kalit so'zlari: implantatsiya, aerob va anaerob mikroflora, peri-implantit, yallig'lanish, og'iz bo'shlig'i

Tadqiqotning maqsadi - stomatologik implantatsiyadan keyingi kechiktirilgan davrda yallig'lanish asoratlarining paydo bo'lishida stafilokokk, qo'ziqorin va anaerob infeksiyalarining rolini aniqlash va ularni bartaraf etishning yangi uslubiy yondashuvlarini ishlab chiqish.

Tadqiqot ob'ekti va usullari. Biz 32 nafar bemorni suyak ichiga tish implantatsiyasidan so'ng uzoq muddat davomida tekshirdik, ularda yallig'lanish asoratlari aniqlangan: 18 nafarida - tish shilliq qavati va 14 nafarida - uchinchi darajali tish peri-implantiti. Ularning 17 nafari (53,1 foizi) erkaklar va 15 nafari (46,9 foizi) 34 yoshdan 52 yoshgacha bo'lgan ayollardir. Barcha bemorlar amalda sog'lom odamlar

bo'lib, boshqa organlar va tizimlarning yallig'lanish va yuqumli kasalliklari bo'lmagan. Tadqiqotning dastlabki bosqichida peri-implant sohada paydo bo'lgan yallig'lanish asoratlarining nozologik bog'liqligiga qarab, bemorlar jinsi, yoshi va patologik jarayonda ishtirok etadigan hududlar soni bo'yicha taqqoslanadigan ikki guruhga bo'lingan. Birinchi guruhga tish mukoziti bilan og'rigan bemorlar kiradi; ikkinchisida - dental peri-implantit Barcha bemorlar zamonaviy sharoitlarda umumiy qabul qilingan usullardan foydalangan holda keng qamrovli klinik va rentgenologik tekshiruvdan o'tkazildi.

Peri-implant zonasi to'qimalarining holatini ob'ektiv baholash uchun soddalashtirilgan gigiena indeksi (GreenVermillion) va qon ketish indeksini aniqlash (Mühlemann H. P., Cowell F.) ishlatilgan. Peri-implant cho'ntaklarining chuqurligi hisobga olingan.

Standart klinik laboratoriya tekshiruvi umumiy va biokimyoviy qon testlarini, umumiy siydik tahlilini, shakar, OIV, sifilis, gepatit B va C uchun qon testlarini o'z ichiga oladi.

Peri-implant zonasida bakterial agentlarning sifat tarkibini aniqlash uchun klassik bakteriologik tadqiqot usuli, shuningdek, polimeraza zanjiri reaksiyasining tezkor usuli (PZR), so'ngra teskari DNK gibrizatsiyasidan foydalandik. Mikrobiologik tadqiqotlar og'izni distillangan suv bilan yuvgandan so'ng peri-implant zonasidan olingan materialda o'tkazildi.

Bizning ishimizda biz mikrobiologik tadqiqotlar natijalarini qayta ishlashning an'anaviy usulidan foydalandik, shu jumladan ikkala guruhdagi bemorlarda ajratilgan bakteriyalar tarkibini hisoblashda ma'lum bir turning foizini, shuningdek chidamli yoki sezgir shtammlarning paydo bo'lish chastotasini hisoblash. o'rganilayotgan antibakterial preparatlarga

Tadqiqot natijalari va muhokama. Bakteriologik tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, tish shilliq qavati va tish peri-implantiti etiologik tuzilishdagi farqlar bilan tavsiflanadi.

Tish mukoziti bilan og'rigan bemorlarning peri-implant zonasidan olingan materialning ijobiy kulturalarida aerob mikroflora ko'pincha (88,9%), kamroq - anaeroblar bilan assotsiatsiya (11,1% hollarda) aniqlangan. Aerob florada gram-musbat mikroorganizmlar 84,4%, gramm-manfiy - 5,6% topilgan.

Assotsiatsiyalarda ajratilgan aerob mikroorganizmlar orasida streptostafilokokk infeksiyasi ustunlik qildi, ularning ulushi jami maksimal qiymatlarga erishdi va boshqa yuqumli agentlarning ulushi unchalik ko'rsatilmagan. Bundan tashqari, 44,4% hollarda opportunistik mikroorganizmlarning 34 ta komponentli assotsiatsiyasining shakllanishi kuzatildi. Aeroblarning keng doirasi kamayish tartibida quyidagi bakteriyalar bilan ifodalanadi: Streptococcus intermedius (94,4%), Peptostreptococcus micros (77,8%), Staphylococcus spp. (44,4%), Enterobacter spp. (16,7%), Acinetobacter spp. (11,1%). Tish mukoziti bilan og'rigan bemorlarda anaerob

bakteriyalar kamdan-kam hollarda aniqlangan (16,7%). Tish shilliq qavatining bir holatida peri-implant zonasida periodontopatogen mikroorganizmlar topilgan: *Bacteroides forsythus*, *A. Actinomycetemcomitans* va *Porphyromonas gingivalis*.

Tish shilliq qavati bilan og'rigan bemorlardan ajratilgan stafilokokklar orasida koagulaz-salbiy stafilokokklar kamdan-kam topilgan. Ko'pincha *Staphylococcus aureus*.

Olingan ma'lumotlar shilliq qavati bilan og'rigan bemorlarda peri-implant zonaning parazitosenozi yallig'lanish jarayonining mumkin bo'lgan qo'zg'atuvchilarining ko'p komponentli to'plami bilan tavsiflanadi, deb ta'kidlash imkonini beradi. Shubhasiz, dental intraosseous implantatsiyadan keyin ushbu asoratning paydo bo'lishini boshlaydigan etakchi patogenlar streptostafilokokk infeksiyasidir.

Molekulyar genetik tadqiqot usulidan foydalanib, bemorlarning implantatsiya cho'ntagidan olingan materialda anaeroblar (63,3% bemorlarda) va gramm-manfiy aerob flora (36,7% hollarda) tufayli katta xilma-xillik bilan tavsiflangan aralash infeksiya aniqlandi. tish peri-implantiti bilan. Poliinfeksiya quyidagi periodontopatogen mikroorganizmlar bilan ifodalangan: *Bacteroides forsythus* (55,6% hollarda), *Porphyromonas gingivalis* (50,0%), *Fusobacterium nucleatum* (44,4%), *A. Actinomycetemcomitans* (38,9%), *Prevotella*. 38.9. Ularning *Candida spp.*, *Enterobacter spp.*, *Streptococcus intermedius*, *Peptostreptococcus micros* va *Staphylococcus aureus* jinsi qo'ziqorinlari bilan aloqasi mos ravishda 44,4%, 38,9%, 13,2%, 13,2% va 28,5% hollarda aniqlangan.

Mavjud adabiyotlarda biz ushbu toifadagi bemorlar uchun shunga o'xshash ma'lumotni topmadik. Anaerob moddalarning bunday yuqori ulushi va ularning xilma-xilligi odatda yuqumli-yallig'lanish jarayonining "rahbari" deb ataladigan etakchi patogen mikroorganizmni aniqlashni qiyinlashtiradi. Ko'rinib turibdiki, bu eng ko'p tashxis qo'yilgan patogenlar va parazitotsinozning anaerob agentlarining o'zaro ta'sirining o'ziga xos ta'siri bo'lib, ular asosan tish peri-implantiti bilan og'rigan bemorlarning peri-implant zonasida yallig'lanish-destruktiv jarayonning tabiatini aniqlaydi.

Tadqiqotning ikkinchi yo'nalishi klinik amaliyotda parenteral qo'llaniladigan antibiotiklarga tish shilliq qavati va tish peri-implantitining aniqlangan qo'zg'atuvchilarining sezgirligini baholashdan iborat edi.

Biz amikasin (100%), rovamitsin (94,4%), klaritromitsin (94,4%), roksitromitsin (94,4%), sefazolin (94,4%) aerob mikroflora nisbatan eng yuqori faolligini aniqladik. , siprofloksatsin (94,4%), aktinomitsin (94,4%). 77,8%, gentamitsin (77,8%).

Anaerob mikroorganizmlarga nisbatan imipenem, koamoksiklav, seftriakson va vankomitsin universal (90% 100%) faollik ko'rsatadi.

Tish shilliq qavati va tish peri-implantitini kompleks davolashda mikroblarga qarshi terapiyani tanlash masalasi biz olgan ma'lumotlar va aerob infeksiyalari va anaerob bakteriyalarga yuqori sezgir bo'lgan bir qator antibakterial dorilarni klinik sinovdan o'tkazish nuqtai nazaridan. qiyinchiliklarga olib kelmaydi. Tish shilliq qavati bilan og'rikan bemorlarda etiotropik terapiya sifatida quyidagi antibiotiklardan birini qo'llash tavsiya etiladi - oksatsillin, roksitromitsin, sefazolin, klaritromitsin va siprofloksatsin, tish peri-implantiti bo'lgan bemorlarda - imipenem, koamoksiklav, seftriakson va vankomisin.

Xulosa.

1. Tish mukoziti va tish peri-implantiti bilan og'rikan bemorlarda periapikal to'qimalarning mikrotsinozi mikroorganizmlarning sifat ko'rsatkichlarining katta o'zgaruvchanligi bilan tavsiflanadi.

2. Batafsil mukozitning asosiy patogen va oportunistik patogenlari gramm-manfiy mikroorganizmlardir.

3. Tish periimplantiti etiologiyasida yetakchi o'rinni anaerob bakteriyalar, asosan periodontal agentlar, ko'pincha kandidoz va enterobakterial infeksiyalar bilan bog'langan holda egallaydi.

4. Tish shilliq qavatining ajratilgan patogenlari 90-100% hollarda amikasin, klaritromitsin, roksitromitsin, sefazolin, siprofloksatsinga sezgir bo'lib chiqdi. Tish peri-implantiti bilan og'rikan bemorlarning peri-implant zonasi mikroflorasiga mutlaq sezgirligi imipenem, koamoksiklav, vankomitsin, seftriakson tomonidan namoyon bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. АБ Тураев, СК Муратова, ЛМ Джавадова. Повышение эффективности лечения заболеваний пародонта с применением местно действующего препарата " пародиум" Современные достижения стоматологии, 116-116

2. АМК . SK Muratova, AA Khozhimetov. Analysis of the peculiarities of the dental status and hemostasis indicators in patients with chronic cerebral ischemia. Problems of Biology and Medicine, 118

3. АЖ А Хайдаров, СК Муратова. Особенности микроциркуляции полости на фоне хронической ишемии мозга. Тошкент тиббиёт академияси ахборотномаси

4. ЛМД СК Муратова, НТ Шукурова. Эффективность применения противовоспалительных препаратов при лечении пациентов с заболеваниями пародонта у лиц среднего возраста. Современные достижения стоматологии, 83-84

5. Muratova S., Khaydarov A., Shukurova N., The peculiarities of endothelial dysfunction indicators in patients with chronic brain ischemia //International Journal of Pharmaceutical research. – apr-jun (AKIII) – 2020. –Vol.12. issue 2 – P.1725-1728.

6. Муратова С.К., Шукурова Н.Т. Surunkali miya ishemiyasida og'iz bo'shlig'i shilliq qavati funktsional holatining buzilishini o'rganish omili //“Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар” мавзусидаги Республика 16-қўп тармоқли илмий

масофавий онлайн конференцияси материаллар. – Тошкент, 2020. - 102 бет.

7. Муратова С.К. Стоматологический статус и показатели гемостаза у больных с хронической ишемии мозга //Методические рекомендации. – Ташкент, 2021. – 19 с.

8. Muratova Saodat Kadirovna, Shukurova Nodira Tillayevna . Assessment of the Dental Condition of Patients with Impaired Cerebral Circulation. Eurasian Medical Research Periodical. P.38-41

9. MS Kadirovna. Modern Ideas About the Pathogenesis of Generalized Periodontitis

Eurasian Medical Research Periodical 19, 42-45

10. MS Kadirovna, TS Otabek o'g'li. Improvements Prediction of The Severity of the Clinical Course of Parodontitis in Patients with Hypertension. Eurasian Medical Research Periodical 20, 15-19

11. MS Kadirovna. Endodontic Treatment of Chronic Apical Periodontitis with The Drug Hydroxy calcium by Delayed Filling. Eurasian Medical Research Periodical 20, 34-37

12. MS Kadirovna, SN Tillayevna. A Literary Review of Statistical Indicators in the Diagnosis of Oral Tuberculosis

Eurasian Medical Research Periodical 20, 30-33

13. MS Kadirovna. Results of Complex Treatment of Chronic Disseminated Periodontitis in Patients Who Have Undergone Covid-19. Eurasian Medical Research Periodical 20, 27-29

14. MS Kadirovna. Endodontic Treatment of Chronic Apical Periodontitis with The Drug Hydroxy calcium by Delayed Filling. Eurasian Medical Research Periodical, 34-37

15. Muratova Saodat Kadirovna, U.D., Teshayev Shoxjahon. Predictive Modeling of the Probability of Developing Periodontal Diseases in Patients with Hypertension Disease.. Journal of Chemical Health Risks (JCHR) 2023, 13(4, 2467-2469)

16. НТ Шукурова, СК Муратова, АБ Тураев. Врачебная тактика при диагностике туберкулеза полости рта. Вестник науки и образования, 86-91

17. СК Муратова, ҲА Михайлович, ҲА Акхатович, НТ Шукурова. CELLULAR COMPOSITION STATE AND MICROFLORA OF ORAL MUCOSAL EPITHELIUM OF PATIENTS WITH CHRONIC CEREBRAL ISCHEMIA. УЗБЕКСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ ЖУРНАЛ 2 (3)

18. SK Muratova, SN Norqulova, RO Teshayeva. STATISTICAL ANALYSIS OF THE METHOD OF DELAYED FILLING IN CHRONIC APICAL PERIODONTITIS. Центральное азиатский журнал образования и инноваций 2 (11 Part 3), 148-151

19. SK Muratova, RO Teshayeva, SO Teshayev. SURUNKALI ILDIZ UCHI PERIODONTITDA KECIKTIRIB PLOMBALASH USULINING STATISTIK TAHLILI

Евразийский журнал технологий и инноваций 1 (11), 186-189

20. S Muratova, A Musirmanov, H Toshtemirov. TO IMPROVE TREATMENT OF CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS

Центральное азиатский журнал образования и инноваций 2 (11 Part 3), 187-

21. SNT . MS Kadirovna. A Literary Review of Statistical Indicators in the Diagnosis of Oral Tuberculosis. Eurasian Medical Research Periodical, 30-33

22. TSO . MS Kadirovna. Improvements Prediction of The Severity of the Clinical Course of Parodontitis in Patients with Hypertension. Eurasian Medical Research Periodical 20, 15-19

23. ФФШ НТ Шукурова, СК Муратова. Оценка эффективности препарата "Холисал" гель при местном консервативном лечении воспалении пародонта. Современные достижения стоматологии, 128-128

24. Хайдаров А.М., Муратова С.К. Влияние хронической ишемии мозга на функциональное состояние слизистой оболочки полости рта //Stomatologiya. – Ташкент. – 2019. -№4 (77). –С.101-103.

25. Хайдаров А.М., Хожиметов А.А., Муратова С.К. Анализ особенностей стоматологического статуса и показателей гемостаза у больных с хронической ишемией мозга //Биология ва тиббиёт муаммолари. –Самарканд. – 2020. -№2. – С. 88-92.

26. . Хайдаров А.М., Муратова С.К. Хожиметов А.А., Шукурова Н.Т. Состояние клеточного состава и микрофлоры мукозального эпителия ротовой полости больных хронической ишемией мозга //Ўзбек тиббиёт журнали. – Тошкент. – 2021. -№3. – С. 34-42.

27. Хайдаров А, Муратова С.К., Жабриева А. Особенности микроциркуляции полости на фоне хронической ишемии мозга. Тошкент тиббиёт академияси ахборотномаси. 2021.-С 161-163

28. Хайдаров А.М., Муратова С.К. Хроническая ишемия мозга, как фактор нарушения функционального состояния слизистой оболочки полости рта //«Фундаментал ва клиник тиббиётнинг долзарб муаммолари ва масофавий таълим имкониятлари» халқаро онлайн конференция материаллари. –Самарканд, 2020. -85-86 бет.

29. Шукурова Н.Т., Муратова С.К. Стоматологический статус у больных с хронической ишемией мозга //«Современная медицина и фармацевтика: новые подходы и актуальные исследования». Матер. 75-ой международ. научно-практ.конф. студентов-медиков и молодых учёных. –Самарканд, 2021. – С. 242.

30. ШМ СК Муратова. Комплексное лечение хронического рецидивирующего афтозного стоматита с применением препарата «Холисал» гель

Світова медицина: сучасні тенденції та фактори розвитку, 29